

YIKILAN TARİHİ İNŞA ETMEK

Yıkıma uğrayan binlerce yılın tanığı tarihi yapılar, heykeller ve sanat eserleri ayağa kaldırılmayı bekliyor.

Sayfa 14

İNSANOĞLU DEPREMLERİ NASIL TANIMLADI?

Bilimden önce mitolojiye başvurduk. Su üzerinde yüzen dünyanın suyun hareketiyle sarsıldığını bile düşündük.

Sayfa 20

EGE'DEKİ KÂBUS SANTORİNİ

Çok büyük bir volkanik aktivitenin odağındaki Santorini'de yaşanan patlamaların izine Grönland'da bile rastlanıyor.

Sayfa 22

İNSANLIĞIN ORTAK ANLATISI NUH TUFANI



Sayfa 24

ISSN 2792-095X



Milliyet ARKEOLOJİ

TARİH / ÖREN YERİ / MÜZE / GEZİ

Sayı: 23 | Yıl: 2



KENTLERİN RUHU DA ENKAZ ALTINDA

Ege kıyılarından en doğusuna Anadolu, var olduğundan beri defalarca büyük depremlerle sarsıldı; Antakya ve Kahramanmaraş'ın bulunduğu coğrafya birçok kez yerle bir oldu. Ama tarih boyunca hiçbir zaman yıkılan kentler; anılar, hayaller, sevilenler ve seilmeyenleri yutan değersiz bir moloz yığına dönüşmedi. **16**

Umut Ünver

Kurallar tekrar değerlendirilmeli

Geçmişin mirasını, bugünümüzü ve yarınımızı zarar görmekten korumak için depremin ardından tüm kuralların uygunluğu yeniden değerlendirilmeli, depremin yıkıcı etkisi yönetmeliklerle ortadan kaldırılmalıdır

Dr. Av. Muhammed Hardalaç

Anadolu toprakları çok eski dönemlerden günümüze ulaşan birçok tarihi eser barındırıyor. Her bir tarihi yapı farklı bir uygarlığa, farklı bir döneme ait olduğundan zengin bir kültürü günümüze kadar ulaştırmıştır. Bu nedenle her bir eserin farklı bir hikâyesi olduğunu da söyleyebiliriz.

Ülkemiz 6 Şubat 2023'te yaşanan deprem ile sarsılmıştır. Birçok acıya neden olan bu deprem insanlığa verdiği kayıp ve acıların yanında tarihe ışık tutan çok eski dönemlere ait yapılara da çok zarar vermiştir. Bu yapılardan bazıları ayakta zor dururken bazılarının da artık olmadığını üzülerek belirtmekteyim.

Kahramanmaraş merkezli depremler sonucunda; Adıyaman Ulu Cami, Adıyaman Karakuş Tümülüsü'ndeki Tokalaşma Sütunu, Hatay Sarı Selim Camii, Adıyaman Kâhta Kalesi, Habib-i Neccar Camii, Antakya Ulu Cami, Hatay Arkeoloji Müzesi, Gaziantep Kalesi, Gaziantep Bayazhan, Gaziantep Kurtuluş Camii, Şanlıurfa Ulu Cami, Şanlıurfa Dergâh Camii, Kahramanmaraş

Ulu Cami, Hatay Meclis Binası, İskenderun Latin Katolik Kilisesi, Hatay Uzun Çarşı, Darb-ı Sak Kalesi, Arslantepe Höyüğü, Diyarbakır Surları, Malatya Sütlu Minare Camii, Sarımiye Camii, St. George Kilisesi, Antakya Protestan Kilisesi gibi farklı yüzyıllara ait birçok yapının ya zarar gördüğünü ya da artık olmadığını ifade edebiliriz.

Her ne kadar eski mimarisine uygun olarak yeniden restore edileceği belirtilse de binlerce yıllık mirasların son hali herkesi oldukça üzmüştür.

Depremin kültürel mirasın yanı sıra 10 ilimizdeki binalara, devamında şehirlere de aynı şekilde oldukça zarar verdiğini ya da tamamen yok ettiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Öyle ki; depremin sürekli meydana geldiği ülkemizde depremin zararlarını ortadan kaldırmak için her depremden bir ders çıkarılarak yeni yönetmelikler hazırlanmıştır. Bu düzenlemeler kronolojik olarak şöyledir:

● Zلزle Mintıklarında Yapılacak İnşaat Ait İtalyan Yapı Talimatnamesi (1940)

● Zلزle Mintıklarının Muvakkat Yapı Talimatnamesi (1944)

● Türkiye Yersarsıntısı Bölgeleri Yapı Yönetmeliği (1949)

● Yersarsıntısı Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik (1953)

● Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik (1962)

● Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik (1968)

● Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik (1975)

● Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik (1998)

● Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik (2007)

● Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği (2018)

● Özellikle Arz Eden Binaların Tasarım Gözetimi ve Kontrolü Hizmetlerine Dair Yönetmelik (2022)

Düzenlemeler yetmedi

Aslında düzenlemelerin eski bir tarihte başladığını ve bu kapsamda birçok düzenleme var olduğunu görmekle birlikte bu düzenlemeler yaşananlara engel olamadığından tüm kuralların uygunluğunun yeniden değerlendirilmesi ve depremin yıkıcı etkisinin düzenlenen yönetmelikler ile ortadan kaldırılması gerekmektedir. Böylelikle geçmiş miraslarımızı, bugünümüzü ve yarınımızı zarar görmekten ve yok olmaktan kurtarabiliriz.

Yaşanan depremler Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Osmaniye, Malatya, Adana, Diyarbakır, Şanlıurfa, Adıyaman, Kilis illerini sarsmış ise de acısını ülkece hissetmekteyiz...



Adıyaman'da 14. yüzyılda yapılan Ulu Cami de depremde büyük hasar gördü.